

Justitsministeriet

Lovafdelingen

Dato: 17. marts 2006
Kontor: Lovteknikkontoret
Sagsnr.: 2005-775-0002
Dok.: IHT40315

Modernisering af arvelovgivningen

Arvelovgivningen skal tilpasses nutidens familie- og samfundsforhold. Det foreslår Arvelovsudvalget, der er nedsat under Justitsministeriet. I den betænkning, som udvalgets formand, højesteretspræsident Torben Melchior, netop har afgivet til justitsminister Lene Espersen, foreslår udvalget bl.a.

- en styrkelse af ægtefællens arveretlige stilling bl.a. ved en forhøjelse af ægtefællens arv
- en begrænsning af den arv, livsarvingerne (børn og børnebørn) altid har ret til (tvangsarv)
- arveret for nogle grupper af ugifte samlevende og
- nye regler om testamenter.

Justitsministeren vil til efteråret fremsætte lovforslag på grundlag af betænkningen (betænkning nr. 1473/2006 om revision af arvelovgivningen mv.), der nu sendes i en bred høring.

Justitsminister Lene Espersen udtaler:

"Arvelovsudvalget foreslår en meget tiltrængt modernisering af arveloven, som indebærer, at de arveretlige regler bliver tilpasset familieforholdene i dag.

Det omfattende betækningsarbejde indeholder forslag til en lang række ændringer og moderniseringer af reglerne i den gældende arvelov fra 1963. Jeg vil særligt fremhæve, at ægtefællens stilling styrkes, og at der som en meget væsentlig nydannelse foreslås regler om arveret for nogle grupper af ugifte samlevende.

Arvelovsudvalgets betænkning vil nu blive sendt i en bred høring, og jeg forventer allerede til efteråret at kunne fremsætte et lovforslag for Folketinget om en ny arvelov."

Til baggrund:

Udvalget til revision af arveloven og lov om skifte af fællesboer blev nedsat af justitsministeren den 22. november 2000. Med betænkning nr. 1473/2006 om revision af arvelovgivningen mv. afslutter udvalget sit arbejde med revision af arveloven og reglerne om begunstigelsesindsættelser i forsikringsaftaleloven og pensionsopsparingsloven. Udvalgets betænkning er enstemmig. Udvalgets formand er højesteretspræsident Torben Melchior. Udvalget har herudover været sammensat af repræsentanter for de relevante interesseorganisationer mv.

Efter kommissoriet skal udvalget endvidere udarbejde forslag til revision af lov om skifte af fællesbo. Udvalget vil afgive en delbetænkning herom på et senere tidspunkt.

Betænkningens hovedpunkter:

- Styrkelse af ægtefællens arveretlige stilling

Udvalget finder, at ægtefællen gennem sit fællesskab med den førstafdøde ægtefælle skal have en styrket stilling i forhold til børnene.

Ægtefællens arv foreslås derfor forhøjet fra 1/3 til halvdelen af den afdøde ægtefælles ejendom.

Eksempel:

Mads og Hanne er gift. De har fælleseje og har et barn sammen. Boet udgør 2 mio. kr. Mads dør, og Hanne ønsker ikke uskiftet bo.

Gældende regler	Lovudkastet
Efter de gældende regler tager Hanne sin boslod på 1 mio. kr. Efter Mads arver hun 1/3, dvs. 333.333 kr.	Efter lovudkastet tager Hanne sin boslod på 1 mio. kr. Efter Mads arver hun 1/2, dvs. 500.000 kr.

Efter de gældende regler har ægtefællen altid ret til at få op til 200.000 kr. Udvalget foreslår, at ægtefællen fremover får ret til at få op til 500.000 kr., men til gengæld skal forsikringssummer mv., som kommer til udbetaling til ægtefællen som følge af dødsfaldet, medregnes ved beregningen.

De gældende regler om uskiftet bo videreføres i udvalgets lovudkast.

Udvalget foreslår, at ægtefællens adgang til at få henstand med udbetalingen af arven til børnene udvides, så den også kommer til at omfatte henstand i forhold til voksne børn. Arvehenstand kan i disse tilfælde gives i en periode på 5 år, men med mulighed for forlængelse i yderligere 5 år.

- Begrænsning af livsarvingernes (børns og børnebørns) ret til tvangsarv

Livsarvingernes tvangsarv, dvs. den arv, som ikke kan fratages børnene ved testamente, foreslås nedsat fra halvdelen til en fjerdedel af den arv, som børnene arver efter arvelovens almindelige regler. Samtidig foreslås det, at det ved testamente skal være muligt at begrænse tvangsarven til hver livsarving til 1 mio. kr.

Eksempel:

Magnus og Harriet er gift. De har fælleseje, og boet udgør 2 mio. kr. Sammen har de barnet Birthe. Magnus har endvidere datteren Dorthe, som han aldrig har haft kontakt med. Magnus begrænser ved testamente Dorthes arv til tvangsarven. Magnus dør. Følgende fordeling opnås:

Gældende regler	Lovudkastet
Harriet tager sin boslod på 1 mio. kr. Efter Magnus arver hun 1/3, dvs. 333.333 kr.	Efter lovudkastet tager Harriet sin boslod på 1 mio. kr. Efter Magnus arver hun 1/2, dvs. 500.000 kr.
Birthe og Dorthe arver tilsammen 2/3, dvs. 666.666 kr. (333.333 kr. til hver). Mads kan ved testamente begrænse et barns tvangsarv til 1/2 af arven, dvs. at Dorthes tvangsarv kan begrænses til 166.666,50 kr. Magnus kan herefter frit testere over 166.666,50 kr., som er den del af Dorthes arv, der ikke er tvangsarv.	Birthe og Dorthe arver tilsammen den anden 1/2, dvs. 500.000 kr. (250.000 kr. til hver). Magnus kan ved testamente begrænse Dorthes tvangsarv til 1/4 af arven, dvs. til 62.500 kr. Magnus kan herefter frit testere over 187.500 kr., som er den del af Dorthes arv, der ikke er tvangsarv.

- Arveret for nogle grupper af ugifte samlevende

Ugifte samlevende har efter de gældende regler ikke arveret efter hinanden og er derfor henvist til at oprette testamente. I lyset af de nuværende familieforhold, hvor mange lever sammen papirløst og også får børn uden at være gift, er det efter udvalgets opfattelse ikke en tilfredsstillende retstilstand. På den anden side mener udvalget ikke, at papirløse samlevende i arveretlig henseende skal sidestilles med ægtefæller.

Udvalget foreslår derfor, at der indføres regler om mindstearveret i visse faste samlivsforhold. Efter udvalgets lovudkast skal en person, der har boet sammen med afdøde de sidste 2 år før dødsfaldet, og som sammen med afdøde har eller venter et barn, arve en fjerdedel af boet, dog højst 500.000 kr. Reglen kan fraviges ved testamente.

Endvidere foreslås det, at skifteretten undtagelsesvist kan bestemme, at en samlever, der har levet i et ægteskabslignende forhold med afdøde, skal arve, hvis særlige hensyn taler for det. Dette kan udelukkes ved testamente.

Endelig foreslås det, at ugifte samlevende ved testamente skal have mulighed for at bestemme, at de skal arve hinanden og arves, som om de var ægtefæller (udvidet samlevertestamen-

te). For gyldigt at oprette et sådant testamente skal parterne opfylde betingelserne for at kunne indgå ægteskab (eller registreret partnerskab) med hinanden. De skal endvidere leve sammen på fælles bopæl og have eller vente et fælles barn, eller have levet sammen i et ægteskabslignende forhold de sidste 2 år.

- Nye regler om testamenter

Udvalget foreslår, at adgangen til at oprette vidnetestamente afskaffes. I nutidens samfund er der efter udvalgets opfattelse ikke behov for en testamentsform, der som vidnetestamentet er rent privat. I stedet bør notartestamentet med den ekstra sikkerhed, som det indebærer, at testamentet oprettes over for en offentlig myndighed (notaren på et dommerkontor), være den primære testamentsform.

Som en nydannelse foreslås det endvidere, at en person, uden at de almindelige regler om oprettelse af testamente er opfyldt, kan bestemme, hvem der skal arve sædvanligt indbo og personlige effekter (dvs. mindre værdifulde genstande). Dette skal ske ved en dateret og underskrevet erklæring og kræver derfor ikke notarens medvirken.

Den gældende arvelovs regulering af testamenter, hvor to eller flere personer opretter testamente sammen, er spinkel. Sådanne testamenter oprettes imidlertid ofte. Udvalget foreslår derfor mere udførlige regler om fælles testamenter, der fastlægger, i hvilket omfang den længstlevende i levende live og ved et nyt testamente kan disponere over de aktiver, der er omfattet af et fælles testamente.

***

En mere uddybende oversigt over udvalgets forslag findes i betænkningens kapitel 2.

Eventuelle spørgsmål vedrørende betænkningen kan rettes til kontorchef Birgit Thostrup Christensen (tlf. 72 26 87 30) eller konsulent Ib Hounsgaard Trabjerg (tlf. 72 26 87 32).

Betænkningen kan findes på Justitsministeriets hjemmeside (www.jm.dk).